

IGOR VIERU

ALBUM

de ROLAND VIERU

CARTIER

Cărți poștale trimise mamei, fratelui și surorii

Descifrate de Lucia Purice și Vlad Zbârnciog

27 ianuarie, Cernoleuca, 1939

Într-o cameră întunecoasă eram doi.

Eram numai cu al meu prieten, care nutream aceleași idei și aceleași dorințe... Trăiam într-un timp jalnic...

Am stat în doi vorbind despre toate suferințele pe care le-am îndurat în trecut și continuă și în prezent. Lumina palidă a lunii se prelingea prin sticla ferestrei din bucătărie. Ne mângâiam cu spusele care jeleau și miluiau. Stăteam pe întuneric, dar mintea mi-era luminată de căldura sufletelor. Rosteam ambii aceleași vorbe simultan, într-un glas, de părea că receptam o comandă a cuiva... Ne treceau fiori când vorbeam despre a noastră Patrie sau mamă care și-a mai păstrat numele...

Doar în acele momente eram fericiți cu adevărat: ambii ne ascultam inimile unite...

Într-o cameră întunecoasă eram doi: V. Gorcinschi și Vieru I. Igory

25 februarie 1942

Dragii mei,

Aș dori să știu ce se mai întâmplă pe acolo. Dar nu-mi scrie nici Vaghiuță, nici Golea. Ce mai fac ei?!... Au amuțit „mucles”. Nimeni nu mi-a descris impresiile despre iarna noastră. Iernile de aici nu-mi plac, fiindcă-s prea blânde... Descrieți-mi câte un moment caracteristic ce mi-ar zugrăvi viața și preocupările fiecăruia, ca și cu anumite persoane. Aș vrea să-mi scrieți și despre un „bună dimineată” adresat, întâi și întâi, când ieșiți în curte să dați mâncare la „jiti”. Înțelegeți ce doresc să aflu? Voi aveți timp, eu însă nu.

Trebuie să realizez un portret pentru liceu (la dorința profesorului de muzică) al unui mare compozitor. De asemenea, mai am și alte comenzi. Chiar în acest plic, vă trimit o fotografie. Dar și voi fotografați-vă. Faceți mai multe poze, mai ales tu, Mișule, și Golea, căci știu că nu aveți (Vaghiuță are multe)...

La revederci! mio fratello, mia sorella, madre e mili amici.

Igory

P.S. Aș dori ca Vaghiuță să-mi trimită fotografia mea în profil, bust. Ia-o, Mișule, și dacă puteți, mi-o expediați. Mai am nevoie și de o fotografie de-a lui Golea. Și atunci o recomandată mi le aduce pe toate: a lui Vaghiuță (cea pe care mi-a dat-o el a udat-o ploaia), a lui Zimleacov și pe a ta, Mișule, a Claudiei etc.

Mă bucur de pe acum — hihi, haha, hâhî, hoho!

Dumitru Vieru,
tatăl pictorului

Ana Vieru,
mama pictorului

14 iunie 1942

Dragă frate și mamă,
N-aveți grijă de mine. Mă preocupă gândul că nu știu ce-i pe-acolo. Sunteți sănătoși sau nu, ați prăsit ceva, scrieți-mi, că nu am primit încă nicio scrisoare. Am trimis o carte poștală de la București și un plic, dar nu am răspuns.

Mi-i dor de voi, de prieteni și rude, aș mai vrea să stau pe iarba de lângă casă sau la umbra ulmului de la fântână, unde toți se adună la vorbă. Mai spune-mi, Mișule, ceva despre Greta, despre Mișa lui unchiul Colea, ce face cu piciorul lui și te rog să-mi trimiți o fotografie de-a ta cu Greta, Mașa, mama. Mai vine pe la tine Golea, Vaghiuță? Să le citești și lor scrisorile mele. Lucrez aici cu 3 000 de lei pe lună. Ce ziceți? În schimb, ei sunt ca niște părinți, știți doar, v-am scris de acum.

Mama cum o mai duce cu sănătatea? Claudia și Feghiușca, aș vrea să-i văd ca pe fotografia de acasă.

Trimiteti-mi cât mai des scrisori. Vă urez sănătate la toți. Lucrez la o biserică, într-un sat vecin, din județul Argeș.

Igory

15 august 1942

Dragii mei,

E mult de când nu am primit niciun rând de la voi. Aș vrea să știu cum e timpul pe acolo. Grâul cum a fost? Dar porumbul și celelalte? Faceți rost de ceva parale, ca, împreună cu ale mele, să-mi pot procura un costum, câteva cămăși, ghete și pălărie, că sunt reformat în toate. Ce mai faci tu, Mișule, că nu scrii nimic?... De ce nu ai trimis și fotografia ta, aceea de la tanti Hania? Că e mai reușită. Acelea pe care le-am primit au fost admirate de toți... Ce frumoși sunteți! Și el (adică eu) are cui semăna să fie frumos. Căci și părinții sunt frumoși... ziceau cu toții. Ba unii și plâneau, când aflau că tata e mort. Toți mă iubesc... Ce mai face Greta? Unchiul Vasile l-a înscris pe Fediușca la școală? Spuneți-i să nu-l țină acasă... Complimente tuturor. Nu vă faceți nicio grijă pentru mine. Nu vărsați nicio lacrimă pentru mine, că îmi făuresc viitorul și sunt mulțumit...

Igory Vieru-Cernoleuceanu

Casa părintească în care s-a născut Igor Vieru

24 august 1942,
Slobozia-Argeș

Dragă Mișule,

Acum să-ți povestesc ceva mai prelung... Despre noi și ghidușile noastre...

Seara am pornit. Trecem pe lângă casa lui, mai departe, până la gârlă, și înapoi, apoi iarăși pe lângă casa lui și tot așa de vreo trei ori până asfințește soarele. La despărțire, drept casa lui, îmi zice: „Auzi, Igory! parola...” întotdeauna, după ce ambii stăm la masă, vine la poarta lui nea Gheorghe, unde sunt în gazdă, căci nu locuiește departe, și fluieră scurt de trei ori. Ies afară și plecăm dincolo de gară. La primărie, ne întâlnim cu alții, însă de aceștia ne cam ferim, zicându-le „filfizoni”, „blegi”. Iată și acum: pe când îmi sorbeam paharul cu lapte, i-aud parola. Ieșii repede și pornirăm. Pe drum — glume, râsete și lucruri serioase...

L-am condus până la poartă așa precum eram: desculț și în cămașă, cu capul gol, m-am întors și am așternut respectivele gânduri. M-am întins în pat, și apoi am completat cu următoarele rânduri: „Simfonia a amuțit. E târziu. Numai «bosul câine» mai latră din când în când. Răcoarea serii se strecoară prin geamul deschis, retrăiesc clipe de acasă. Gândurile-mi sunt tot mai concise și mai deslășuite, datorită pasului pe care l-am făcut în viață...”

Al tău frate, Igory

Luni, 21 septembrie 1942

Dragii mei, știu că-mi simțiți lipsa și încercați o oarecare părere de rău, însă astea trebuie lăsate la o parte, căci eu scriu laconic (nu-mi permite spațiul), sunt pe drumurile idealurilor ce le visam... Cu toate ce mi s-or ivi în cale, o să lupt și o să înfrâng orice zăgaz, rugându-vă să nu regretați în privința mea și să știți că „descurajarea” o voi înlătura cu neclintită voință. V-am cerut un ajutor de bani, ca să-mi poată înlesni traiul de aici, dar și pentru a mă emancipa dintr-o strânsă încătușare a singurătății provocată de lipsa hainelor, încălțămintei ș.a. Numai unul Ciocșan este acel care stă mai mult cu mine, neputând să se despartă. Dânsul suferă mult că mi-i dat să îndur atâtea lipsuri. Acum el pleacă la școală și ceilalți la fel, iar eu voi rămânea singur, fiindcă nu mă pot duce pe undeva în haine de cerșetor. Ce să zic?... Astfel mi-e norocul: să ajung bătrân, fără a ști ce e aia „tinerețe”... Nu v-am scris despre adevăratele sentimente, ba chiar aproape nimic ca să vă poată vibra duioșia. Căci dacă aș scrie despre toate, îmi închipui ce poate fi în sufletul vostru...

Igory

P.S. Rar îmi trimiteți scrisori. Voi veni de Crăciun acasă, și de aceea mă bucur.

Când vei fi încorporat, Mișule?

Cum îi merg treburile lui Fediușa?

Doresc să am adresa lui unchiul Vasile și a Gretei...

Ce mai faceți?...

5 octombrie 1942,
Slobozia-Argeș

Dragii mei,

N-am primit până în prezent parale de la voi. Cât privește fotografiile, le am numai pe-a mamei, a tatei și a ta, Mișule, în uniformă premilitară. Doar atât. A ajuns până la mine și adresa lui Codău. Faceți-mi căciula acolo și trimiteți-mi-o, vă rog, cât mai repede. Dacă puteți, confectionați-mi și o cămașă bună. Spuneți-mi ce ați făcut cu banii? Dacă aș avea parale, aș acoperi scurta din nou, iar stofa veche v-aș trimite-o să faceți din ea un palton Gretei sau Claudiei.

Ce zice Greta de Liviu?

De Crăciun e posibil să vin cu Florea Ciocșan.

Igory

Marți, 6 octombrie 1942,
Slobozia de Sus, Argeș

Dragă Mișule,

Ca să-ți spun tot amănunțit despre viața mea e prea mult. Îți voi povesti de Crăciun, când voi veni, dacă nu vei fi plecat în armată. Descrie-mi ceva despre Greta – ce mai zice, ce face cu Liviu. Banii n-au ajuns încă și sunt foarte nerăbdător să-i primesc, căci le resimt lipsa, aflându-mă într-o mare mizerie. Încălțări nu am defel – „niciun pic de gheată”, pălăria mi s-a pleostit... Cămașa cea de pânză albastră s-a făcut impermeabilă de vopsele ca și pantalonii, de altfel, tot așa și cea albă, decoltată – nici pește nu poți să prinzi cu ea. Jiletca ai zice că-i luată de pe un țigan. Un costum – standard – costă 12 000, iar ghețele – 4 500. Dacă n-o să am parale să mă îmbrac complet și cu scurtă, apoi tot am să le dobândesc. În acest caz, n-o să-mi ajungă parale pentru examen. Cred că o să încep să lucrez la un alt pictor mai bun.

Eu n-am cu ce să mă îmbrac, ca să mă duc la poștă. Căciula și celelalte trimiteți-mi-le pe adresa Ciocșan Dumitru, Slobozia de Sus, Argeș, Rociu.

Igory

Respect dragii mei, meni și cărți

Mai întâi vă scriu principalul. Am primit 5 000 de lei și încă nu am plecat la Pitești, ca să-mi cumpăr cele trebuincioase. Aștept să vină Colonițiu de la o altă biserică, unde-i dus ca s-o renoveze, și după aceea plecăm împreună. Voi avea aproximativ 20 000 de lei, plus altele 2 000 – 3 000 de la voi...

Acum să vă povestesc ceva despre mine. La 31 august m-am hotărât cu Florea să plecăm la Găesti, un orașel din apropiere, având o ocazie a călători cu trăsura, că tatăl său se ducea într-acolo să ia porumb venit din Basarabia. Ne-am pornit seara, la 30 august, și am ajuns a doua zi de dimineață. Am trecut peste râurile Argeș și Neajlov, cu poduri grandioase, iar îndărăt, la întoarcere, am lăsat coloana de care (căci lume multă era) și am pornit pe jos, spre „Petrești”, un sătășor care are aerodrom. Când am ajuns, trei avioane erau gata de decolare. Am stat până s-au întors și le-am urmărit aterizarea. Soarele se lăsase jos și uitaserăm că mai avem mult de mers până la „Slobozia”. Și atunci – tot o goană – până am ieșit înaintea căruțelor. Cât am călătorit, dus și întors, am avut numai subiecte de răs.

S-a terminat vacanța și Florea a plecat la liceu. I-am dat bani să-mi cumpere niște cărți de care aveam nevoie, dar nu mi le-a trimis imediat, căci aștepta să mă duc acolo.

Florea îmi mai scria: „Igory, luptă pentru idealurile tale! Îți doresc succes! Te voi ajuta! Vino, te rog, pe la Pitești. Fă tot posibilul, vrea să te vadă tot internatul!” „Te iubesc”.

Probabil a făcut multă senzație despre mine acolo, la liceu... Nici nu vă închipuiți cât de mult mă iubește, ca și mulți alții, deși sunt acum într-un hal fără de hal.

Aici sunt un punct de admirație și un subiect de discuții pentru mulți. Așa îmi spune și Florea. Îi povestesc multe din viața mea, iar el îmi zice: „Astfel urcă geniile spre glorie!”

De Crăciun dânsul vrea să meargă împreună cu mine acasă. Dorește să vadă Basarabia...

Mișule, când e încorporarea? Scrieți-mi mai des. Povestește-mi cât mai multe. Scuză de scrisul ingramatical.

Igory

Dragul meu frățior,

Nici nu-ți poți închipui ce bucurie am simțit când a sosit scrisoarea voastră. „Vieru Igory!” – de trei ori a strigat domnișoara de la primărie care-mi aruncă ocheade destul de elocvente și căreia i-am făcut un portret. O scrisoare de la voi, una de la Florea, alta de la Vaghiuță! Am primit doar buletinul de vaccinare, iar celelalte acte pe care le-ați trimis mai înainte, încă nu. Mi-i necaz, căci pe 30 octombrie expiră termenul de înscriere la Liceul „I.C. Brătianu”.

Am fost la Pitești și mi-am cumpărat cele trebuincioase. Am văzut munții mai de aproape. Sunt de acum plini de zăpadă. Am cutreierat cu Florea tot Piteștiul. Când am ajuns la liceu, era ora 13. Toți au ieșit. Acei care locuiesc în internat, unde-i și Florea, au rămas să ia masa. După puțină așteptare, îl întreb pe un elev de Florea. Dânsul îmi răspunde: „Dumneata ești pictorul Igory?” După care aleargă sus, la etaj, și se întoarce imediat cu Florea. Am plecat în oraș. El mi-a destăinuit că și-a făcut un plan cu mai mulți colegi: să dorm o noapte la ei în internat, în locul lui Tony, fiul unui mare fabricant de brânzeturi, care se zice că, dacă aș fi fost mai aproape, m-ar fi întreținut pe gratis să urmez studiile dorite. Astfel ar fi spus Tony.

Dar planul n-a fost îndeplinit, fiindcă a fost și Colonițiu.

Dar, lasă, o să-mi capăt o bună reputație între ei și mă vor ajuta, că mă iubesc sincer.

Igory

2 februarie 1943, Pitești

Dragii mei,

Vă pot anunța că mă bucur de primul succes la franceză. Luni, 1 februarie, am intrat pentru prima dată într-o clasă de la Liceul „Brătianu”. Am stat într-o bancă cu verișorul lui Florea. De la început, au venit casierul și secretarul. A fost făcut apelul și acei care nu achitaseră taxa o plăteau pe loc. Erau unii care-și cereau scuze pentru neachitare... Li s-a dat un răgaz.

Secretarul a ștampilat foile și au ieșit cu drag.

Când m-am dus luni la liceu, Florea plătise de acum taxa și mi-a dat chitanța. I-am restituit datoria.

A venit apoi profesorul Nanu – un scriitor și poet frumos la chip și cu freză minunată. Este un om bun ca pâinea cea caldă.

Ni s-a dat să traducem din carte lecția a douăsprezecea în românește și s-o copiem, apoi să conjugăm patru verbe la trecut, prezent și viitor. Ne-a zis să alegem câte două. Eu am preferat „être” și „avoir”. Mi-a fost ușor de tot.

Miercuri avem zoologia, cu profesorul Cheresteni. Joi – româna, cu Tatomirescu; sâmbătă – religia, cu profesorul Dumitrescu, luni – istoria, cu Rădulescu, marți – geografia, examinator Vintonie, iar vineri – matematica, cu Oncică.

Aștept răspuns.

Igory

13 februarie 1943, Pitești

Dragii mei,

Astăzi am terminat totul, i-am dat și lui Florea 100 de lei ca să facă o copie a actelor și a demersului către minister pentru aprobarea a două clase pe an. El și Tony m-au asigurat să se ocupe intens cu aceste chestiuni ca să nu întârzie, căci în iunie voi susține examenele pentru sesiunea a II-a, clasa a II-a și sesiunea I, clasa a III-a.

De aceea vă rog să-mi trimiteți cărțile: italiana și franceza (E vina mea că nu le-am luat atunci cu mine, dar mă iertați...).

Al vostru, Igory.

P.S. Le trimiteți pe adresa lui Ghelmeci Ștefan. Urgent!... Am primit o scrisoare de la voi.

2 martie 1943,
Slobozia-Argeș

Dragii mei,

Trimiteți-mi cât mai repede cele două cărți: franceza și italiana, că-mi trebuiesc numaidecât și chiar acum. Căci, poate, până la Paști, am să dau examenele sesiunii a II-a pentru clasa I și sesiunea I pentru clasa a II-a. Dacă puteți, să-mi puneți în pachet și Istoria medievală, are copertă galbenă-portocalie. Căutați-o și veți găsi-o. Dar primele neapărat, imediat, nu catadicsiți!

Le trimiteți pe adresa: dlui director al școlii primare Ștefan Ghelmeci, comuna Slobozia, of. Rociu, județul Argeș. Eu sunt aici la el și lucrez o mulțime de portrete în ulei la un preț convenabil. Mișule, trimite-i o scrisoare de mulțumire din partea voastră.

Ce mai e pe acolo? Scrieți mai des. Vă rog. Poate voi face rost de încălțăminte.

Igory

5 martie 1943,
spitalul Mozoceni

Acum sunt la dl director Ghelmeci și lucrez la portrete în ulei; admirabile sunt ale lui și ale unui colonel din Pitești. Vor fi expuse pentru trecători în vitrina atelierului de rămărie. Îmi vine greu acum, căci am de învățat două jumătăți de materii pentru ambele clase și mi se pare că examenele le voi susține până la Paști, și nu în iulie ca întotdeauna. Învăț numai nopțile. Ele se scurtează și... simt că... am rupt cuiul, dar nu mă dau învins. Cum e timpul pe acolo, scrieți-mi. Cât privește încălțăminte, pot să-mi cumpăr o pereche de pantofi sau ghete.

Peste o lună, mi se pare, adresa îmi va fi din Craiova...

Igory

Fratele Mișu (Mihai)

15 martie 1943,
Slobozia-Argeș

Dragii mei,

De ce mai promiteți dacă nu vă țineți de cuvânt? Tot ziceți: „să ne scriem mai des”, dar în realitate nu procedați respectiv.

Am primit cinci cărți poștale și cărțile de franceză și italiană. Am expediat autorizația șefului de post.

La examene am succese medii. Cauza este că profesorii nu-i notează înalt pe cei de la particular. Mă prezint astfel: religia – 9; româna – 6; franceza – 7; istoria – 7; geografia – 8; matematica – 6; zoologia – 6. Am media 7 și nu mă satisface.

Am mai achiziționat și câteva dicționare: „francez-român” și „român-francez”; „italian-român” și „român-italian”.

Pentru mama pot cumpăra doar o pereche de ghete bărbătești, fiindcă nu dispun de resurse. Spuneți-mi ce mărime poartă, trimiteți-mi ceva bani, cât aveți – poate vreo 3 000 de lei. Dacă nu-i cheltui pe toți, vi-i restitui. Iar de nu vor fi îndeajuns, atunci voi acoperi eu restul. Nu știu cum să procedez, căci nu pot veni acasă de Paști deoarece nu am haine. Examenale mă vor costa 7 500 de lei, fiindcă sunt două și fac parte din sesiunea a II-a oral a cărei taxă e mai mare.

Deci, acasă nu pot sosi, căci nu am haine și cizme.

Igory

Peisaj.

1939, acuarelă pe
hârtie, 19 x 29 cm.
Colecție particulară

Troică.

1938, pictat pe coperta la „Catalog
de clasă”, guașă pe hârtie, 18 x 31 cm.
Colecție particulară

Tatăl pictorului.

1939, pictat după fotografie,
ulei pe mușama, 29 x 21 cm.
Colecție particulară

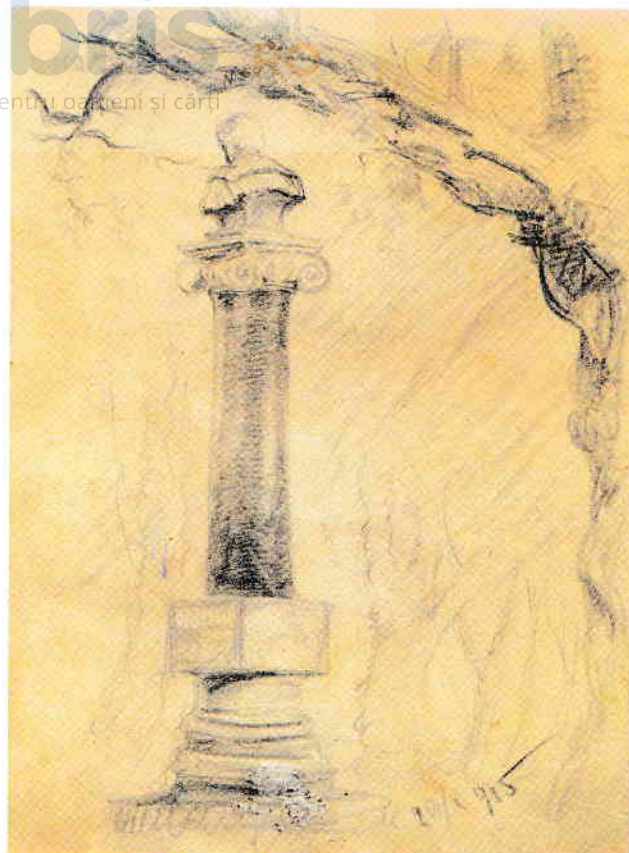

Cina cea de taină.
1942, icoană în biserica din
satul Slobozia, România

Lalele.
1943, ulei pe carton, 20 x 27 cm.
Colecție particulară

Autoportret.
1946, acuarelă, guașă pe hârtie,
33 x 25 cm

Chișinău. Monumentul lui Al. Pușkin.
1945, creion pe hârtie, 17,5 x 13 cm.
Colecție particulară

Chișinău. Monumentul lui Ștefan cel Mare.
1945, creion pe hârtie, 17,5 x 13 cm.
Colecție particulară

Chișinău. În parc.
1945, creion pe hârtie,
17,5 x 13 cm. Colecție particulară